

ผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ
Enhancing ambience product derived
from clam state of mind

ปวณต์ อินทุยศ¹
Pawanat Inthuyos
ล้วย กานต์สมเกียรติ¹
Lui Karnsomkiat

¹ นักศึกษาหลักสูตร ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์
ภาควิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์
คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำ
สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์
ภาควิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์
คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ ที่สามารถช่วยในการฝึกสมาธิหรือการเจริญสติให้สามารถทำได้ง่ายขึ้น และสามารถฝึกได้เองในที่พักอาศัย โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดด้านความสงบ สำหรับเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ 2) เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ

ซึ่งจากการดำเนินการวิจัยพบว่า ความสงบนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) ความสงบในด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบไปด้วย สภาวะความเป็นส่วนตัวรูปแบบความสันโดษ สีสนัโทนอบอุ่น (สีขาว สีเทา สีเหลือง) แสงสลัวที่ให้ความสว่างเฉพาะจุด 2) ความสงบในด้านจิตใจ โดยมีรูปแบบการฝึก (การกำหนดรู้) ได้แก่ อาณาปานสติ (ใช้ลมหายใจในการฝึก) โสตะ-สติ (ใช้เสียงช่วยในการฝึก) การเจริญสติแบบเคลื่อนไหว (ใช้การขยับร่างกายช่วยในการฝึก) และการแก้ปัญหาการนั่งที่เกิดจากการกดทับของน้ำหนักตัวทำให้เกิดอาการปวดเมื่อยได้ง่าย

ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบทั้งหมดมาใช้ในการออกแบบ ซึ่งในชุดผลิตภัณฑ์จะประกอบไปด้วยโคมสร้างบรรยากาศ แก้วสำหรับนั่งสมาธิ และอุปกรณ์สร้างเสียงเลียนแบบธรรมชาติ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการฝึกสมาธิเพื่อให้ทำได้ง่ายขึ้น สะดวกมากยิ่งขึ้น และสามารถทำได้เองในที่พักอาศัย อีกทั้งเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวกับการฝึกสมาธิและเจริญสติให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทดลองใช้ จำนวน 30 คน มีผลความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.74) และผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และด้านการฝึกสมาธิและการเจริญสติ รวม 5 ท่าน มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.50)

คำสำคัญ : บรรยากาศ, ความสงบ

Abstract

The purpose of this research is to design an enhancing ambience product derived from calm state of mind that assist in meditation or Vipassana meditation and can be self-practice in residential. The objective of this research was 1) to study an idea about calm state of mind for guidance in designing product for all practical purpose relative with enhancing ambience product derived from calm state of mind. 2) to design and develop an enhancing ambience product derived from calm state of mind 3) to study satisfactions of sample focus group with the product.

The result of this research showed that there are 2 types of calming 1) calm state in atmospheric and environment including private state of solitude warm tone color (White, Grey, Yellow) dim light that gives brightness in a specific point 2) a calm state of mind by using pattern (Mindful awareness) such as Anapanasati (Mindfulness of breathing) Sota-sati (Mindfulness of hearing) moving with awareness (Mindfulness of body movement) and solution for compression of body weight problem that cause feeling ache stiff or pain.

Therefore the researcher bring all factor to designing which in product sets include lamp that create atmosphere, chair for meditation and natural sound imitation that help facilitate the mindfulness meditation practice and be able to self practice in privacy area also this research and develop the product sets concern in mindfulness meditation practice for more variety way and the better results. which result of satisfaction form sampling group who trials 30 person the analysis result reveal high in general 4.02 (S.D. = 0.74) and result from

expert in product design and mindfulness meditation for 5 person the analysis result was reveal high in general. 4.20 (S.D. = 0.50)

Keywords : Ambience , Calm state of mind

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดด้านความสงบ สำหรับเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ
2. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ

วิธีการดำเนินวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
  - 1.1 ศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร บทความ และงานวิจัยต่างๆ ที่เป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับความสงบ
  - 1.2 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่มาฝึกสมาธิและฝึกเจริญสติที่หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ กรุงเทพฯ ด้วยวิธีการสังเกตและสัมภาษณ์พฤติกรรมและปัญหาของการฝึกสมาธิ โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าภาคเอกสารมาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับการรับรู้และทัศนคติของความสงบ และพฤติกรรมความต้องการในการฝึกปฏิบัติสมาธิ
3. วิเคราะห์ผลแบบสอบถาม และสรุปผลการวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ

4. ทดลองออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศจากข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการออกแบบ
5. สอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายและผู้เชี่ยวชาญ
6. พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ โดยเลือกรูปแบบที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนา
7. สรุปรูปแบบการออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญ
8. สร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบการสร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ พร้อมทั้งศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคและประเมินการออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญ
9. สรุปอภิปรายผลการวิจัย พร้อมข้อเสนอแนะ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตการศึกษา
  - 1.1 ศึกษาแนวคิดของความสงบและการสร้างบรรยากาศ จากเอกสารบทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตำราต่างๆที่มีความเกี่ยวข้อง
  - 1.2 ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของความสงบที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบได้
  - 1.3 ศึกษากลุ่มประชากรที่สนใจการฝึกสมาธิและสนใจผลิตภัณฑ์ที่ช่วยสร้างบรรยากาศสำหรับการฝึกสมาธิ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ได้แก่ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (สวนโมกข์ กรุงเทพฯ) จำนวน 50 คน
2. ขอบเขตการออกแบบ

ออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ จำนวน 1 ชุด ประกอบไปด้วยโคมสร้างบรรยากาศ, แก้วสำหรับนั่งสมาธิ, อุปกรณ์สร้างเสียงและฝึกการเคลื่อนไหว
3. ขอบเขตการศึกษาลักษณะการวิจัย

ศึกษาผลความพึงพอใจผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ จากกลุ่มตัวอย่างต่อเนื่องด้วยระยะเวลาการเก็บข้อมูลไม่เพียงพอ ผู้วิจัยจึง

จำเป็นต้องเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มที่ศึกษาข้อมูลและพฤติกรรมในช่วงต้น โดยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 30 คน จากจำนวนทั้งหมด 50 คน

นิยามศัพท์

ผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ช่วยสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมกับการฝึกสมาธิ ซึ่งประกอบไปด้วย 1. โคมสร้างบรรยากาศ 2. แก้วนั่งสมาธิ 3. อุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหว

สรุปผลการดำเนินวิจัย

สำหรับการดำเนินวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ศึกษาข้อมูลของการสร้างบรรยากาศและแนวคิดความสงบ ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสงบนั้นแท้จริงแล้วนั้นถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือความสงบด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อม และความสงบด้านจิตใจ ซึ่งความสงบด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อม คือสภาพบรรยากาศโดยรอบที่เอื้อให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณนั้นสามารถรู้สึกถึงความสงบและความสบายได้ โดยมีองค์ประกอบคือ 1.พฤติกรรมสภาวะความเป็นส่วนตัว โดยมีสภาวะที่เป็นความสันโดษ 2.สีสน โดยเป็นสีสันตกแต่งที่ช่วยสร้างอารมณ์ให้รู้สึกถึงความสงบได้ จะเป็นสีโนโทนอบอุ่น ประกอบไปด้วย สีโนโทนสีขาว สีเทา และสีเหลือง 3.แสงและเงา โดยการให้แสงรองที่ไม่ใช่แสงหลักในการตกแต่ง จะสามารถสื่อถึงความสงบและสบายได้ โดยแสงที่ใช้จะเป็นแสงแบบสลัวที่ให้ความสว่างเฉพาะจุด ในด้านความสงบของจิตใจ คือการฝึกจิตใจให้ปล่อยวาง โดยมีการฝึกสมาธิหรือการเจริญสติเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการฝึกจิตใจ เพื่อให้รู้สึกถึงความสงบที่ได้มาจากข้างในได้อย่างแท้จริง โดยมีองค์ประกอบคือ 1. รูปแบบการฝึก (การกำหนดรู้) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตเห็นความสำคัญของการฝึกสมาธิและเจริญสติอยู่ 3 รูปแบบ ได้แก่ **อานาปานสติ (การใช้ลมหายใจในการฝึก)** **โสตะ-สติ (การใช้เสียงช่วยในการฝึก)** โดยที่ใช้จะเป็นเสียงที่เลียนแบบเสียงจากธรรมชาติ การเจริญสติแบบเคลื่อนไหว (**ใช้การขยับร่างกายช่วยในการฝึก**) โดยจะใช้เป็นร่างกายส่วน

[illegible]

จากการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างจะเห็นว่า ส่วนใหญ่นั้นต้องการ
ฝึกสมาธิและเจริญสติแต่ก็มีความต้องการความเป็นส่วนตัวโดยปราศจากสิ่งทีคอย
รบกวนจากภายนอกหรือคนในบ้านโดยจะหาพื้นที่พื้นที่หนึ่งไว้สำหรับฝึกเพื่อจะให้
เกิดความเป็นส่วนตัวในระดับหนึ่งเพราะบางท่านที่บ้านจะไม่มีห้องพระจึงอาศัยพื้นที่
ในบ้านส่วนใดส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในการฝึก และจากการสังเกตผู้ที่มาฝึกสมาธิและเจริญ
สติที่สวนโมกข์กรุงเทพฯ พบว่า ผู้ที่มาฝึกจะนั่งขัดสมาธิบนเบาะรองนั่ง โดยบางคน
อาจจะใช้เบาะรองนั่ง 2 ชั้น เพื่อให้เบาะนุ่มขึ้น บางคนจะนั่งบนเบาะแต่ช่วงก้นส่วน
ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑

ช่วงเวลานั้นจะวางที่พื้นแทนเป็นการนั่ง 2 ระดับ จากการสอบถามพบว่า การนั่งแบบนี้จะช่วยให้รู้สึกสบายมากขึ้น ไม่ค่อยปวดขาจากการกดทับ เน้นการนั่งที่สบายเป็นหลักบางคนก็นั่งพิงผนังหลังตรง และสอบถามเพิ่มเติมพบว่า จะได้ไม่ปวดหลัง ไม่ต้องเกร็งหลังให้ตรงเอง แบบนี้สามารถพิงผนังได้เลย และช่วยลดการหลังค่อมและปวดหลังได้เนื่องจากการนั่งเวลานาน บางคนเลือกนั่งที่เก้าอี้ เพื่อความสบาย นิยมมากในผู้สูงอายุ แต่บางรายก็กลับไป เนื่องจากพนักพิงของเก้าอี้มีความเอนทำให้รู้สึกสบายมากจนเกินไป และจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยพบว่า การใช้พื้นที่ในการนั่งสมาธินั้นจะใช้พื้นที่ด้านลึกคือด้านปลายหัวเข้าถึงกันประมาณ 40-50 เซนติเมตร และด้านกว้างคือปลายเข้าซ้ายถึงปลายเข้าขวาประมาณ 60-70 เซนติเมตร และถ้านั่ง 2 ระดับ จะสามารถแบ่งพื้นที่ได้ดังนี้ คือ พื้นที่ส่วนที่ใช้นั่ง 30 เซนติเมตร และพื้นที่ส่วนที่ใช้วางขา 30 เซนติเมตร โดยความสูงของการพิงตั้งแต่หัวถึงกันจะอยู่ที่ 90 เซนติเมตร

ภาพประกอบที่ 2 แสดงพฤติกรรมการนั่งสมาธิของผู้ที่มาฝึกสมาธิ

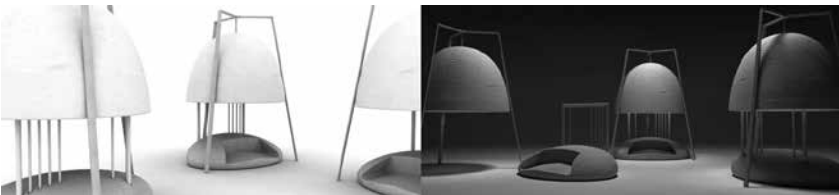
ส่วนที่ 2 ออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการฝึกสมาธิในที่พักอาศัยสามารถช่วยบรรยากาศและช่วยแก้ปัญหาในการนั่งสมาธิให้กับผู้ที่สนใจในการฝึกสมาธิได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ลองออกแบบผลิตภัณฑ์ใน 3 แนวทางด้วยกัน โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาใช้ในการออกแบบ และได้้นำแนวทางการออกแบบไปปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและตัด

เลือกแนวทางที่มีความเหมาะสมที่สุดจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการผู้สมาธิและการเจริญสติ 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ 3 ท่าน รวมทั้งหมด 5 ท่าน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงและพัฒนาแบบร่างให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นไปเพื่อเลือกแบบผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาทำการผลิตชิ้นงานจริงขึ้น

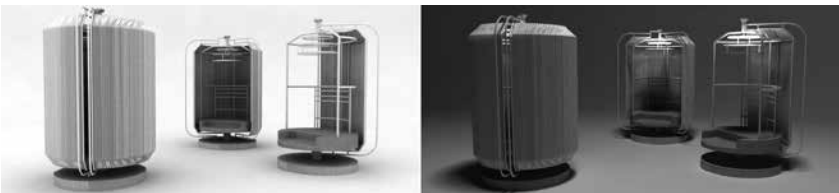
หลังจากพัฒนาแบบร่างจากรูปทรงเรขาคณิตแล้วผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบร่างจาก 9 แบบและนำมาพัฒนาเพิ่มเป็นแนวทางในการออกแบบอีก 3 รูปแบบ โดยผู้วิจัยได้นำแบบร่างไปขึ้นรูปทรง 3 มิติ เพื่อให้เห็นแนวทางและสัดส่วนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น มีรูปแบบ 3 ดังภาพที่ 3-5

ภาพประกอบที่ 3 แสดงแบบร่างของการพัฒนาแบบ 3 มิติ แบบที่ 1 (ขึ้นเดียว)

ภาพประกอบที่ 4 แสดงแบบร่างของการพัฒนาแบบ 3 มิติ แบบที่ 2 (แยกชิ้น)

ภาพประกอบที่ 5 แสดงแบบร่างของการพัฒนาแบบ 3 มิติ แบบที่ 3 (ผู้ใช้ปรับเปลี่ยนเอง)

อุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหว โดยใช้แนวคิดจากเรื่อง โสตะ-สติ และการเจริญสติแบบเคลื่อนไหว เพื่อช่วยในการกำหนดจิตไม่ให้อารมณ์ ฟุ้งซ่านได้ง่าย โดยใช้การเคลื่อนไหวมือและแขนเพื่อให้เกิดเสียงมี 3 รูปแบบ ดังภาพ ที่ 6-8

ภาพประกอบที่ 6 แสดงแบบร่างอุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหว แบบที่ 1

ภาพประกอบที่ 7 แสดงแบบร่างอุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหว แบบที่ 2

ภาพประกอบที่ 8 แสดงแบบร่างอุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหว แบบที่ 3

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินแบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ เพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยผู้ที่มาฝึกสมาธิและเจริญสติที่หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ จำนวน 50 คน โดยการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจใน ผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ	แบบร่างที่ 1		แบบร่างที่ 2		แบบร่างที่ 3	
	($\bar{x}$)	(S.D.)	($\bar{x}$)	(S.D.)	($\bar{x}$)	(S.D.)
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม	3.16	0.61	3.60	0.75	3.04	0.66
2. รูปแบบผลิตภัณฑ์สามารถช่วยสร้างบรรยากาศความสงบและพื้นที่ส่วนตัวให้กับผู้ใช้งานได้	3.54	0.76	3.94	0.68	3.54	0.90
3. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการฝึกสมาธิ	3.64	0.66	3.64	0.77	3.16	0.84
4. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการใช้งานภายในที่พักอาศัย	2.70	0.64	3.54	0.76	3.16	0.73
5. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัยต่อการใช้งาน	3.88	0.62	3.72	0.64	3.06	0.58
6. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสะดวกต่อการซ่อมแซมและดูแลรักษา	3.22	0.61	3.62	0.80	2.90	0.77
รวม	3.36	0.65	3.68	0.73	3.14	0.74

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่ารูปแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศแบบร่างที่ 2 (แยกชิ้น) มีภาพรวมการประเมินแบบร่างได้รับความน่าสนใจมากที่สุด เนื่องจากมีความสวยงามและน่าสนใจที่สุด มีขนาดที่ไม่ใหญ่จนเกินไป และมีการแยกชิ้นของผลิตภัณฑ์ ทำให้ดูรู้สึกเล็กและขนย้ายได้ง่าย ผู้วิจัยจึงได้นำแบบร่างที่ 2 มาทำการพัฒนาแบบอีกครั้งเพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินรูปแบบของอุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหว เพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยผู้ที่มีสมาธิและเจริญสติที่หอบจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ จำนวน 50 คน

เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจในอุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยในการฝึกการเคลื่อนไหว	แบบร่างที่ 1		แบบร่างที่ 2		แบบร่างที่ 3	
	($\bar{x}$)	(S.D.)	($\bar{x}$)	(S.D.)	($\bar{x}$)	(S.D.)
1. การใช้งานผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการฝึกสมาธิ	3.66	0.82	3.12	0.71	3.22	0.50
2. เสียงที่เกิดขึ้นมีความคล้ายคลึงของทะเล	4.10	0.54	3.18	0.52	3.12	0.71
3. การจับถือของผลิตภัณฑ์มีความสะดวก	3.38	0.83	2.90	0.78	2.74	0.75
4. สามารถควบคุมเสียงที่เกิดขึ้นได้	3.70	0.70	2.68	0.62	2.96	0.60
รวม	3.71	0.72	2.97	0.66	3.01	0.64

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่ารูปแบบอุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยในการฝึกการเคลื่อนไหว แบบร่างที่ 1 มีภาพรวมการประเมินได้รับความน่าสนใจมากที่สุด เนื่องจากมีเสียงที่กังวาน และสามารถควบคุมรูปแบบของเสียงได้ดีที่สุด ผู้วิจัยจึงได้นำแบบร่างที่ 1 มาทำการพัฒนาแบบอีกครั้งเพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

เมื่อได้รูปแบบแนวทางแล้วผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศแบบร่างที่ 2 (แยกชิ้น) และอุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยในการฝึกการเคลื่อนไหวแบบร่างที่ 1 มาพัฒนาต่ออีก 3 รูปแบบ โดยให้มีลักษณะเป็นชุดเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แรงบันดาลใจจากรังของสัตว์ที่มีลักษณะรูปแบบและการใช้งานที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ที่ช่วยสร้างพื้นที่ส่วนตัวและตัดการรบกวนจากสิ่งภายนอกมาใช้ในการออกแบบ และทำการประเมินอีกครั้งโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อสรุปเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โดยมี 3 รูปแบบดังภาพที่ 9 – 11

- ตัวโอบสามารถพับเก็บได้ครึ่งนั่งเพื่อเวลาใช้งาน
สามารถเลือกได้ว่าจะใช้แบบเปิดโล่ง หรือช่วยปิด
นั่งเพื่อสร้างความเป็นส่วนตัว

- ทำให้ออกแบบให้มีลักษณะโค้งมนคล้ายกับ
ลักษณะร้องของสัตว์ เพื่อให้ดูสอดคล้องกับตัวโอบ

- อุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหว
มีลักษณะเป็นแบบสามเหลี่ยม ทำให้สามารถตั้งได้
ด้านล่างมีความโค้งเว้า เพื่อให้เหมาะกับการจับถือ

ภาพประกอบที่ 9 ผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ รูปแบบที่ 1

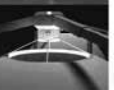
- ตัวโอบมีลักษณะเป็นชิ้นเดียวกัน จะให้ความรู้สึก
ที่ดูกลมกลืน มีลักษณะคล้ายร้องของสัตว์ที่ดูอบอุ่น

- ทำให้ออกแบบให้มีลักษณะบางเบาเพื่อให้รู้สึกไม่
เกาะก่

- อุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหว
ออกแบบให้มีลักษณะคล้ายร้องของสัตว์ มีความ
โค้งและมีพื้นที่ว่างอยู่ด้านใน ทำให้ช่วยขยายเสียง
ให้กว้างไกลขึ้น

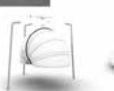
ภาพประกอบที่ 10 ผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ รูปแบบที่ 2

- ตัวโอบมีลักษณะพับได้ ทำให้ช่วยประหยัดพื้นที่
และสะดวกในการขนย้าย

- ทำให้ออกแบบให้มีลักษณะหนาในส่วนของที่นั่ง
ทำให้มีความนุ่มนั่งได้สบาย

- อุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหว
ออกแบบให้มีลักษณะคล้ายร้องของสัตว์ ใช้การเปิด
ช่องออกครึ่งนั่งเพื่อช่วยในการกระจายของเสียง

ภาพประกอบที่ 11 ผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ รูปแบบที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิด
ความสงบ เพื่อสรุปเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจใน ผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จาก แนวคิดความสงบ	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2		รูปแบบที่ 3	
	($\bar{x}$)	(S.D.)	($\bar{x}$)	(S.D.)	($\bar{x}$)	(S.D.)
1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความ สวยงามสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์	4.60	0.55	4.00	0.00	3.40	0.55
2. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม กับการใช้งานภายในที่พัก อาศัย	4.80	0.45	4.00	0.00	3.00	0.00
3. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความ ปลอดภัยต่อผู้ใช้งาน	4.60	0.55	4.00	0.00	4.00	0.71
4. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสะดวก ต่อการซ่อมแซมดูแลรักษา	4.00	0.00	3.60	0.89	3.20	0.84
5. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสะดวก ต่อการเคลื่อนย้าย	4.20	0.45	3.60	0.55	4.20	0.45
6. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีขนาดสัดส่วน เหมาะสมกับผู้ใช้งาน	4.40	0.55	3.80	0.84	4.20	0.84
7. รูปแบบผลิตภัณฑ์สามารถช่วย สร้างบรรยากาศความสงบและ พื้นที่ส่วนตัวให้กับผู้ใช้งานได้	4.40	0.55	4.00	0.70	4.40	0.55
8. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม กับการใช้ฝึกสมาธิ	4.80	0.45	4.20	0.45	4.40	0.55
9. ความเป็นไปได้และโอกาสใน ตลาดผลิตภัณฑ์สำหรับการนั่ง สมาธิ	4.40	0.55	4.20	0.45	4.00	0.71
รวม	4.47	0.46	3.93	0.43	3.87	0.58

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่ารูปแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ รูปแบบที่ 1 มีภาพรวมการประเมินได้รับความน่าสนใจมากที่สุด เนื่องรูปแบบมีลักษณะการใช้งานที่เหมาะสม มีความสวยงาม และตัวเก้าอี้สามารถรองรับน้ำหนักได้ดี ผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบที่ 1 มาทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความกลมกลืนกัน และสรุปเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

สรุปรูปแบบการพัฒนาสู่ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

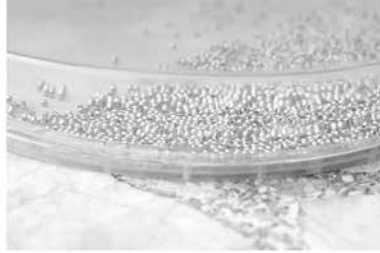
ภาพประกอบที่ 12 แสดงผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โคมสร้างบรรยากาศ

ภาพประกอบที่ 13 แสดงผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เก้าอี้นั่งสมาธิ

อุปกรณ์สร้างเสียงและฝึกการเคลื่อนไหว

ภายในเป็นเม็ดพลาสติกใช้กลิ้งเพื่อให้เกิดเสียง

ด้านบนใช้หนังขึงให้ตึงเพื่อให้เกิดเสียง

อุปกรณ์ถูกแบ่งเป็น 2 ส่วน สามารถถอดออกได้

ภาพประกอบที่ 14 แสดงผลิตภัณฑ์ต้นแบบ อุปกรณ์สร้างเสียงและฝึกการเคลื่อนไหว

ส่วนที่ 3 การศึกษาระดับความพึงพอใจต่อภาพรวมผลิตภัณฑ์ เป็นการศึกษาระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โดยจะถามถึง รูปลักษณะของผลิตภัณฑ์ การใช้งานผลิตภัณฑ์ ความสวยงาม รวมทั้งความปลอดภัยและการดูแลรักษา ซึ่งมีผลการการศึกษาความพึงพอใจดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จาก
แนวคิดความสงบ($n=30$)

เกณฑ์การประเมินผลิตภัณฑ์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความพึง พอใจ
1. รูปแบบผลิตภัณฑ์สามารถช่วยสร้างบรรยากาศความสงบและพื้นที่ส่วนตัวให้กับผู้ใช้งานได้	3.93	0.74	มาก
2. รูปแบบเก้าอี้มีความเหมาะสมกับการนั่งสมาธิ	4.50	0.63	มากที่สุด
3. รูปแบบผลิตภัณฑ์สร้างเสียงเลียนแบบธรรมชาติสามารถช่วยในการฝึกสมาธิและให้เสียงที่รู้สึกสงบได้	3.97	0.76	มาก
4. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความเข้าใจง่ายต่อการใช้งาน	4.03	0.85	มาก
5. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม	4.10	0.71	มาก
6. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.10	0.76	มาก
7. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัยต่อการใช้งาน	3.87	0.82	มาก
8. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีโครงสร้างที่มีความแข็งแรงมั่นคง	3.90	0.76	มาก
9. การใช้วัสดุร่วมกันของรูปแบบผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม	3.80	0.71	มาก
10. รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสะดวกต่อการดูแลรักษา	3.90	0.71	มาก
11. รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความแปลกใหม่ในตลาดผลิตภัณฑ์สำหรับการนั่งสมาธิ	4.13	0.73	มาก
รวม	4.02	0.74	มาก

ผลการประเมินระดับความพึงพอใจต่อคุณค่าและคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ และระดับความพึงพอใจต่อความเหมาะสมด้านต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ ของผู้ใช้งานที่ได้ทดสอบผลิตภัณฑ์จำนวน 30 คน พบว่า ภาพรวมของผลิตภัณฑ์กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.74) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์สามารถช่วยสร้างบรรยากาศความสงบและพื้นที่ส่วนตัวให้กับผู้ใช้งานได้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.74) รูปแบบเก้าอี้มีความเหมาะสมกับการนั่งสมาธิ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.63) รูปแบบผลิตภัณฑ์สร้างเสียงเลียนแบบธรรมชาติสามารถช่วยในการฝึกสมาธิและให้เสียงที่รู้สึกสงบได้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.76) รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความเข้าใจง่ายต่อการใช้งาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.85) รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.71) รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.76) รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัยต่อการใช้งาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.82) รูปแบบผลิตภัณฑ์มีโครงสร้างที่มีความแข็งแรงมั่นคง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.76) การใช้วัสดุร่วมกันของรูปแบบผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.71) รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสะดวกต่อการดูแลรักษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.71) รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความแปลกใหม่ในตลาดผลิตภัณฑ์สำหรับการนั่งสมาธิ มีความพึงพอใจอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.73)

จากผลการประเมินจึงสรุปได้ว่า ผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศสามารถช่วยสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับการฝึกสมาธิและช่วยสร้างพื้นที่ส่วนตัวเพื่อช่วยป้องกันการรบกวนจากสิ่งรบกวนนอกได้ รูปแบบของเก้าอี้มีความเหมาะสมกับการใช้นั่งสมาธิเพราะมีการนั่ง 2 ระดับทำให้ลดการปวดเมื่อยจากการกดทับของน้ำหนักตัวทำให้สามารถนั่งสมาธิได้สะดวกและนานยิ่งขึ้น อุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหวสามารถช่วยกำหนดการรับรู้ให้การผู้ที่ฝึกสมาธิได้ ผลิตภัณฑ์มีความง่าย

ต่อการใช้งานสามารถใช้ได้ง่าย มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โครงสร้างของผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรงทำให้รู้สึกปลอดภัยเวลาใช้งาน และนำวัสดุมาใช้ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม ดูแลรักษาได้ง่ายแต่ควรทำส่วนเบาะหรือผ้าให้เป็นชิปเพื่อให้ถอดซักได้ รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความแปลกใหม่ทำให้มีความน่าสนใจในตลาดผลิตภัณฑ์สำหรับการนั่งสมาธิ

อภิปรายผล

ผลการศึกษการวิจัยผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้ทราบถึงแนวคิดของความสงบ ซึ่งความสงบนั้นได้แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือด้านบรรยากาศสภาพแวดล้อมและด้านจิตใจ ด้านบรรยากาศสภาพแวดล้อมนั้นจะมีองค์ประกอบที่ใช้ในงานวิจัยคือ พฤติกรรมสภาวะความเป็นส่วนตัวในด้านสภาวะความสันโดษ คือการใช้งานที่ต้องการความเป็นส่วนตัว และองค์ประกอบในด้านการสร้างบรรยากาศความสงบที่เกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ประกอบไปด้วยสี สัน แสงและเงา ซึ่งสีที่ใช้นั้นจะเป็นสีโทนอบอุ่น (สีขาว สีเทา สีเหลือง) แสงและเงาจะเป็นการแสงรองโดยการให้แสงสว่างแบบเฉพาะจุดในพื้นที่นั้นๆ องค์ประกอบในด้านจิตใจ คือการฝึกสมาธิ ซึ่งจะมีองค์ประกอบดังนี้ รูปแบบการฝึก (การกำหนดรู้) ประกอบไปด้วยอานาปานสติ (ใช้ลมหายใจ) โสตะสติ (ใช้เสียงช่วยฝึก) การเจริญสติแบบเคลื่อนไหว (ใช้การขยับร่างกายช่วยฝึก) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้รูปการฝึกทั้ง 3 มาใช้ในการวิจัย และเลือกใช้อิริยาบถในท่านั่งในการฝึก เพราะมีความสะดวกสบายมากที่สุด ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ ตามข้อมูลที่ได้ศึกษาและข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ซึ่งผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบ จะประกอบไปด้วย 1. โคมสร้างบรรยากาศ เพื่อสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับการนั่งสมาธิและสร้างความเป็นส่วนตัวให้กับผู้ใช้งาน 2. เก้าอี้นั่งสมาธิ จะเป็นเก้าอี้ที่เป็น 2 ระดับ โดยให้นั่งชันบนและวางขาในชั้นล่างเพื่อช่วยลดการปวดเมื่อยจากการกดทับของน้ำหนักตัว และมีพนักพิงหลัง เพื่อช่วยให้หลังตรงไม่งอ ทำให้นั่งสมาธิได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

3. อุปกรณ์สร้างเสียงและช่วยฝึกการเคลื่อนไหว โดยจะเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการกำหนดจิตใจของผู้ฝึกให้มาจดจ่อที่เสียงและการเคลื่อนไหวของร่างกายแทน เพื่อเป็นการเปลี่ยนนิสัยและให้รู้สึกมีสมาธิมากยิ่งขึ้น ซึ่งการออกแบบทั้งหมดผู้วิจัยได้ใช้แรงบันดาลใจจากวังของสัตว์ที่มีลักษณะรูปแบบและการใช้งานที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ที่ช่วยสร้างพื้นที่ส่วนตัวและตัดการรบกวนจากสิ่งภายนอก ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างที่มาฝึกสมาธิที่หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ จำนวน 30 คน โดยมีภาพรวมในความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, $S.D. = 0.74$) โดยมีความเห็นว่าผลิตภัณฑ์มีความน่าสนใจ และมีความแปลกใหม่จากท้องตลาด และสามารถช่วยสร้างบรรยากาศในการฝึกสมาธิได้ รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาการเมื่อยล้าเวลานั่งจากการกดทับของน้ำหนักตัวได้ดีและมีความเหมาะสมกับการใช้งาน และทั้งหมดนี้ผู้วิจัยหวังว่าข้อมูลการวิจัยเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นข้อมูลในการวิจัยในครั้งต่อไปในภายภาคหน้า

ข้อเสนอแนะที่เกิดจากข้อจำกัดในการวิจัย

สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาหรือนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างบรรยากาศ จากแนวคิดความสงบต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. รูปแบบผลิตภัณฑ์อาจมีโครงสร้างที่ใหญ่อาจไม่เหมาะสมกับที่พักอาศัยบางที่ ควรทำให้เป็นสัดส่วนที่สามารถจัดเก็บง่ายมากยิ่งขึ้น
2. ตัวโดมสร้างบรรยากาศมีน้ำหนักค่อนข้างมากอาจทำให้ขนย้ายหรือประกอบคนเดียวลำบาก อาจหาวัสดุอื่นที่มีน้ำหนักเบาขึ้นมาใช้เป็นโครงสร้างแทน

ข้อเสนอแนะสำหรับต่อยอดจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1. ควรศึกษาแนวคิดของความสงบมากยิ่งขึ้น โดยอาจจะกำหนดพื้นที่วิจัยเป็นสถานที่สถานที่หนึ่ง และสอบถามว่าทำไมถึงชอบมาสถานที่แห่งนี้ ศึกษาถึงสีสันทันและแนวคิดการออกแบบสถานที่เพื่อให้สะดวกและง่ายต่อการตีความให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีระบบช่วยเพิ่มความเย็น เช่นอาจติดพัดลมเพื่อช่วยในการระบายอากาศ
3. หากทำเป็นรูปแบบระบบปิดสามารถช่วยกันยุงหรือการแมลงที่มารบกวนได้
4. หากมีวัตถุที่คอยดูดซับเสียงก็อาจช่วยในการตัดเสียงที่รบกวนจากภายนอกได้ดียิ่งขึ้น
5. ถ้าเราสามารถทำให้นั่งได้ 2 รูปแบบ คือแบบนั่งปกติและแบบนั่งขัดสมาธิ จะทำให้การใช้งานครอบคลุมมากขึ้น